

Példázat a nagy vacsoráról

Időpont: 1930. szeptember 5. Bibliaóra

Alapige: Lukács 14,15-24

Hallván pedig ezeket egy azok közül, akik ő vele együtt ülnek vala, monda néki: Boldog az, aki eszik kenyeret az Isten országában.

Ő pedig monda annak: Egy ember készíte nagy vacsorát, és sokakat meghíva;

És elküldé szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja a hivatalosoknak: Jertek el, mert immár minden kész!

És mindnyájan egyenlőképpen kezdék magokat mentegetni. Az első monda néki: Szántóföldet vettem, és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérlek téged, ments ki engem!

És másik monda: Öt iga ökröt vettem, és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérlek téged, ments ki engem!

A másik pedig monda: Feleséget vettem, és azért nem mehetek.

Mikor azért az a szolga haza ment, megmondá ezeket az ő urának. Akkor megharagudván a gazda, monda az ő szolgájának: Eredj hamar a város utcáira és szorosaira, és a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide.

És monda a szolga: Uram, meglett amint parancsolád, és mégis van hely.

Akkor monda az úr a szolgának: Eredj el az utakra és a sövényekhez, és kényszeríts bejönni mindenkit, hogy megteljen az én házam.

Mert mondom néktek, hogy senki azok közül a hivatalos férfiak közül meg nem kóstolja az én vacsorámat.

Ima:

Imádunk Téged örök bölcsességű Úr Jézus Krisztus, akinek annyi fogós kérdést adtak fel, és ki mindig meg tudtál felelni rájuk. Imádunk Téged, akinek annyi tört vetettek és aki mindig meg tudtad látni letakart avar alatt a lappangó veszedelmet. Imádunk Téged, akit annyi kísértéssel vettek körül, még az Igét is nyílnak használták ellened, ki mindig meg tudtad találni az Igében lábaid szövétnekét. Oh, mi olyan okatlanok vagyunk, nem tudunk megfelelni semmi fogós kérdésre, nem látjuk meg a töröket és veszedelmeket, melyek ránk leselkednek. Nem látjuk meg utunkat az Ige lámpásainál, és ez mind azért van, mert mi olyan okatlanok vagyunk, nem tudunk mérlegelni. Nem tudjuk megítélni mi a fontos és mi a nem fontos. A sürgős dolgokra azt mondjuk ráérünk arra még és a jelentéktelen kicsinységeket besoroljuk a sürgősek közé. Urunk, oh, taníts meg a Te szemeddal nézni, hogy meglássuk, Te vagy a sürgős, az egy szükséges dolog és e világ elhalasztható.

Amen.

Kedves Testvéreim! Ezzel a példázattal megkezdjük az örökkévalósággal való nem törődésről szóló példázatok sorát. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy ez a példázat nem azonos a királyi menyegzőről szóló példázattal. Nagyon hasonlít hozzá az első részében és a végén megnyilatkozó tanulságában, viszont a közből eső lényegtelennek látszó, de nagyon is nem lényegtelen vonásokban különbözik attól. Más a hely is, ahol elmondotta őket Jézus. Ezt egy előkelő farizeus házában, egy vendégségben mondotta el, azt a jeruzsálemi templomban, talán annak oszlopos tornácán. Időbeli különbség is van köztük. Ez a példázat Jézus működésének elejére, amaz, az utolsó nagykeddi igehirdetésére esik. Más a hangnem is a kettőben. Itt enyhébb, ott keményebb hangnemet használ a zsidók ellenséges érzületével szemben. Talán azt mondhatjuk, hogy olyan kapcsolat lehet köztük, mint a hernyó bábja és a belőle kibúvó lepke között. Ugyanaz és mégis egészen más. Egyikből lett a másik. Lehet, hogy ebből a kis bábból, a nagy vacsora példázatából lett a ragyogó hímporú, színpompás királyi menyegző példázata.

Mi válthatta ki Jézusból ezt a példázatot? Vendégségben van Jézus egy fő farizeusnál, aki nagy lakomát szerez a tiszteletére. Fájdalmas szorongással látja Jézus, hogyan tolakodnak a vendégek nemcsak a vacsoraért, hanem még a helyekért is, és nem tudja elnyomni azt a szomorú gondolatot, hogy Isten országának vendégségéhez nem tolakodnak így az emberek. Elkezd őket tanítani, hogy üljenek lejjebb az asztalnál, mert akkor nincsenek annak kitéve, hogy lejjebb tessékeli őket. A házigazdához is odafordul és megmondja, hogy inkább azokat kellett volna megvendégelnie, akik itt nem tudják azt neki visszaadni, de akik helyett meg fog fizetni az Isten az örökkévalóságban.

El lehet képzelni, hogy a beszédek, mint a vendégeknél, mint a házigazdánál kellemetlen érzéseket keltettek. Úgy, hogy lehet, hogy valaki egyszer csak megszólal és itt kezdődik a példázat. Azt mondja: „*Boldog az, aki eszik kenyeret az Isten országában.*” /15. vers/. Ki tudná megmondani, ki vagy mi adta ennek az embernek ezt a gondolatot? Nem tudjuk. Talán egy tapintatos fordulattal át akarta terelni a beszélgetést egy más területre, az Isten országára, amiről Jézus legszívesebben beszélt. De lehet, hogy más gondolatok indították, mert azt olvassuk, hogy épp a fő farizeus házában „*leselkednek vala ő utána.*” /1. vers/. Lehet, hogy ez is egy cselvetés volt, hogy beugrassák úgynevezett eretnek kijelentésekbe, amibe aztán belekapaszkodhatnak. De az is lehet, hogy ez csak egy önfeledt kijelentés volt, hogy milyen jó is lesz majd a mennyek országában, ahol bennünket majd megvendégelnek.

Jézus rögtön megérzi ebben a beszédben az önteltséget, hogy ez az ember holt bizonyos a felől, hogy ő ott fog kenyeret enni a mennyek országában és ez váltja ki belőle ezt a példázatot s kezd beszélni arról, hogy ki megy és ki nem megy be a mennyek országába.

1./ Az első érdekes megállapítás ebben a példázatban, hogy Isten országába mindenki hivatalos. A példázat eleje mintha azt állítaná, hogy nem mindenki hivatalos, mert hisz úgy van írva, hogy az az ember „*sokakat meghíva*” /16. vers/. De a példázat vége azt igazolja, hogy igenis, mindenki hivatalos. /23. vers/. Ne beszéljessünk most arról, hogy van-e Isten lelkében olyan intézkedés, hogy bizonyos emberek üdvösségét másoknak az üdvösségéből való kizárása után valósítja csak meg. A tény az, hogy Isten országába mindenki hivatalos. Hivatalosak azok az előkelő emberek, kikhez a vendéglátó gazda aransujtásos szolgálja palotába állít be a meghívóval „*Jertek el, mert immár minden kész!*” Hivatalosak azok is, kiket nyomorúságos kunyhóban ér a meghívás, akiknek nincs éjszakai szállásuk sem, akik talán egy bokor vagy kapu árnyékában húzzák meg magukat. Hivatalos a királyi ruhába öltözött uralkodó és a rongyos koldus, az úr és szolgál, tehát Isten országába „te” is hivatalos vagy. Ez a legelső fontos gondolat: Az Isten palotájában a terített asztalnál van egy hely, amelyik téged vár. Lehetsz te valaki, ki hegyormon jársz kit körül tömjéneznék és valaki, kinek koporsójánál egy lélek sem fog állni. Lehet, hogy évszázadok elmúltával is ismerni fogják nevedet, és lehet, hogy temetésed utáni napon senki sem fog emlékezni rád... hivatalos vagy te is Isten országába. És ha te ezt eddig még nem hallottad, vagy nem akartad hallani, akkor most vedd tudomásul, hogy én általam a mennyei gazda hív téged, küldi a nevedre szóló meghívást. Jöjj, a gazdám vár téged! Minden kész. Le vannak vágva a hizlalt tulok, fényárban úszik a palota, meg van rakva az asztal... minden kész, Ő vár téged..., vár.

2./ Második megállapítás, hogy az Isten országába mindenki hivatalos és senki sem akar bemenni. Két embercsoportról van szó. Beszél olyanokról, kik már régebben megkapták a meghívót és olyanokról, kiket csak alkalmilag hívott el az utakról és szorosokról, mikor az előbbiek nem fogadták el a hívást. És egyik sem akar bemenni a nagy vacsorára. Az első csoport mentegeti magát, a másikat kényszeríteni kell, hogy bemenjenek, tehát azok sem akarnak. Vonakodnak, talán mentegetik magukat, hogy ruhájuk, tudatlanságuk stb. miatt nem odavalók. Úgy kell betuszkolni őket a nagy vacsorázó házba. Milyen csodálatos, hogy nem találunk egy embert, aki önként elfogadná a hatalmas úr meghívását.

3./ Milyen érthetetlen ezeknek az embereknek a viselkedése. Vacsorára hivatalosak és nem akarnak elmenni. Az ember megértene, ha a gazda szolgája azért hívná az egyiket, mert birtokot akar venni tőle, vagy a másiktól az öt iga ökröt kérné, hogy jöjjön segíteni szántani neki, vagy ha a harmadikhoz odamenne a szolga azzal az üzenettel, hogy nekem szükségem van valakire, akit hosszú útra küldhetek fontos, nehéz megbízatással, megértene, ha akkor szabadkoznának. De nem erről van szó, hanem hogy vacsorára hivatalosak. Vagy megérthetnénk, ha a másik csoportot, a rongyosokat rendőrök zárnák körül és a toloncházba akarnák vinni őket. De ezek kiéhezett, nyomorult emberek, kiknek most az egyszer volna alkalmuk, hogy jóllakjanak és akkor az egyszer nem mennek el. És ne felejtjük el, hogy a zsidó nép előtt az elképzelhető legnagyobb jó fogalma a vacsora volt, már maga az estére meggyújtott lámpa is öröm volt nekik, mert azt jelentette, hogy a nagy hőség után jön a hús, üdítő pihenés, a vacsora ideje. Micsoda érthetetlen a viselkedésük.

A másik a mi érthetlenné teszi őket, hogy ők elfelejtik, hogy viselkedésük tiszteletlenség a gazdag ember személyével szemben, aki maga a biztosíték lehet arra, hogy azon a vacsorán valami csodálatos boldog öröm vár rájuk. Milyen érthetetlen a viselkedésük. És ebben a példázatban ez úgynevezett valószínűtlen elem. Milyen csodálatos, hogy valahányszor az Úr Jézus kénytelen beszélni az embernek Istenhez való viszonyáról, mindig ilyen valószínűtlenséghez kell folyamodnia, hogy azt élénk állítsa. Arról lehetne beszélni, hogy micsoda számárságokat csinál az ember az életében, de hogy milyen számárságokat csinál az Istennel szemben, azt nem is lehet elmondani.

Miért nem akarnak ezek az emberek a nagy vacsorára bemenni? Foglalkozzunk ezzel a kérdéssel bővebben egy kicsit. Nézzük a két csoportot. Az első csoport három emberrel van képviselve. Mindegyiknek más a mentsége, de a mentségük lényege egy: el vagyunk foglalva! Nem érünk rá! Kedves Testvéreim! Ezek azt emberek ürügyet mondanak. Ő maguk sincsenek tudatában, hogy nem igazat mondanak, mindegyik meg van győződve arról, hogy azt a szántóföldet most kell megnéznie, hogy az öt iga ökröt, most kell kipróbálnia, és feleségét most nem hagyhatja magára, mert krokodilkönnyeket hullatna. Pedig aki kívülről nézi életüket az látja, hogy minden csak ürügy. Hisz este nem lehet elmenni szántóföldet nézni, semmit sem látni belőle még a rögöket sem. Hát a másik most akarja az öt iga ökrét kipróbálni, amelyik még soha járomban nem járt? Amellyel még világos nappal is fél elindulni? Hát a harmadik ott ül mindig a felesége szoknyáján, soha nem szokott a dolga után menni? Átlátszó kifogások, amelyeken csak az nem lát át, aki nem akar.

A kifogás mögött más valami van. Nincsenek elfoglalva, csak nem érdekli őket az Isten országa. Az embernek mindenre van ideje, ami érdekli. A legelfoglaltabb ember is tud időt szakítani arra, ami érdekli. Csodálatos művészettel tud az ember időt csinálni arra, mi érdekli őt. Meg vagyok győződve, hogy e három mentegetődző ember életében egy csomó idő volna, amiből háromszor is kikerülne a nagy vacsorán való részvételhez az idő. Hányan mondják, nem érek rá templomba menni, biblia órára járni, bibliát olvasni. Oh, ha egyszer én venném kezembe ezeknek az időbeosztását, tudnék időt teremteni, hogy el tudjon jutni templomba és biblia órára.

Miért nem érdekli őket Isten országa? Mert azt gondolják, nincs rá szükségük. Az embert minden érdekli, aminek szükségét érzi. Miért nem érzik szükségét? Mert ők öntelten úgy érzik, nekik mindenük megvan, amit ott kaphatnak és annyira méltóknak érzik magukat rá, hogy méltóknak érzik magukat még a nagy meghívás visszautasítására is. Ha ezt átírjuk a lelki élet területére, úgy fogalmazhatjuk meg, hogy azért nem akarnak elmenni a nagy vacsorára, mert nincs büntudatuk, mert méltóknak érzik magukat Isten országára. Ez ellentmondónak látszik, de így van.

A másik csoportbeli embereket úgy kellett bekényszeríteni, mert méltatlannak érezték magukat. Talán azt gondolták: hogy jutok én ahhoz, hogy a nagy vacsorára hívjon, én, aki az éjszaka vándora vagyok, vagy koldus, tolvaj, mellettem a vacsorára hívó gazda csak legfeljebb, ha táncoló paripákkal robogott tova és úgy vetett garast a fatányéromba. Azt sem tudja ki vagyok, hogyan fogadjam el a meghívását. Vagy talán az a kifogás, hogy hiszen rongyos, piszkos vagyok, borostás az álam, hogy menjek én be abba a palotába. Lehet, hogy a bejáratig talán már eltuszkolták őket a szolgák, de mikor megállottak a márvány oszlopcsarnokban és meglátták a palota minden pazar ékességét, a roskadásig megrakott hófehér asztalt, egyszerre megtorpannak, és azt mondhatták: nem mehetünk be, eresszetek haza, hogy legalább megmoshassuk magunkat. És a szolgák kényszerítették őket, hogy jöjjenek, úgy ahogyan vannak, piszkosan, rongyosan és megtépetten.

Miért nem akarnak ezek az emberek bejönni a nagy vacsorára! Mert bűntudatuk volt, méltatlanoknak érezték magukat.

Mi az eredménye mind a két embercsoport viselkedésének? Egyiknek a mentségét sem fogadja el Jézus. Az első csoportra kimondja az ítéletet: *„senki azok közül a hivatalos férfiak közül meg nem kóstolja az én vacsorámat”* /24. vers/. A másik csoport kényszerítették bejönni. Tehát nem fogadja el egyik mentségét sem. De ha egyforma is látszólag Jézus viselkedése a két embercsoporttal szemben, lényegében nem az. Az első csoportot kizárja a házból, a másikat bekergeti a házba. Az eredmény: kinn marad az egyik és bejut a másik. És döbbenjünk meg azon a tényen, hogy a becsületes emberek maradnak kinn. Ezek egytől egyig becsületes emberek. Az egyik a szántóföldjével van elfoglalva, szorgalmas, még éjjel is dolgozna, nem pocsékolja el atyai örökségét, hanem még szerez is hozzá. A másik is milyen lelkiismeretes, még aznap ki akarja próbálni az öt iga ökröt, hogy másnap zavartalanul menjen a munkába. És milyen derék ember a harmadik, aki nem akar kimenőt kérni a feleségétől, azt mondja neki: Itt maradok, itt a helyem nekem, az én családi boldogságom többet ér minden dínom-dánomnál. És ezek az emberek nemcsak a világ szemében becsületes emberek, hanem Isten szemében is, hiszen kiválasztotta őket, mert méltóknak gondolja valamennyit a nagy vacsorára. És ezek, akik önmagukat méltóknak gondolják, akiket a világ is, maga az Isten is méltóknak gondol a nagy vacsorára, ezek kinn maradnak és bejutnak a sötétség emberei, a rongyosak, az ágról szakadtak, akik azért lettek a sötétség emberei, mert Pató Pálok voltak, mikor a munka várta őket. Pocsékolta a szorgalmas munka helyett, dorbézoltak, akik nem törődtek családi életükkel – ezek bejutnak és amazok kinn maradnak.

Érzitek-e, milyen súlyos, nagy kérdéseket hánytorgat Jézus a nagy vacsora alatt? Hogy az, aki a szántóföldjét akarta megnézni, megtartotta szántóföldjét, de elvesztette a szántóföldben elrejtett kincset. Az, aki az öt iga ökröt ment kipróbálni, talán szépen fogta az ekét, talán nyíl egyenes barázdát tudott a másnapi szántáson húzni, de kiesett kezéből az Isten országa ekéjének a szarva. Aki nem akarta otthagyni feleségét, annak megmaradt a felesége, de lemaradt a mennyei menyegzőről, amelyen az örök vőlegény mellett, mint örök menyasszony vehetett volna részt.

Kedves Testvéreim! Hogy lehetséges ez? Az Isten országa nem azok számára készítettik, akik meg vannak anélkül is, hanem akiknek arra szükségük van. Érzitek-e, hogyan világosítja ezt meg Jézus a hegyibeszédben: *„Boldogok, akik éheznek és szomjúhozzák az igazságot”* (Mt 5,6). Vagy: *„Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek”* (Lk 5,31), *„nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilencvenkilenc igaz emberen, akinek nincs sz ü k s é g e megtérésre”* (Lk 15,7), *„... azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett”* (Lk 19,10).

Érzitek-e, miért sürgeti Jézus azokat a farizeusokat: jusson eszetekbe, hogy egyszer a vámszedők, a paráznák, a gyilkosok meg fognak előzni titeket az Isten országában, mert mindenki betalál oda, aki magát méltatlannak tartja, és senki nem jut be oda, aki magát méltónak tartja.

Történelmi jelentősége is van ennek a példázatnak. Az, hogy a zsidók által elutasított üdvösségnek a pogányok lettek osztályosai. Nem érzed, hogy nekünk, kifosztott magyaroknak is azt üzeni Isten, hogy ha mi életünk újra boldogulását el akarjuk érni, azt csak egy úton lehet, ha magunkat méltatlannak érezzük rá, és engedünk azoknak, akik oda akarnak bennünket kényszeríteni a nagy vacsorához.

Ebben a példázatban foglaltaknak személyes élt is akart az Úr adni. Azt mondja a tanulságban: „*mondom néktek*”, akik itt ültök körülöttem. Mit mond „neked” benne? Mit gondolsz, bejutsz-e a nagy vacsorára vagy nem? Hogy érzed most magad: méltónak-e vagy méltatlannak? Úgy-e, mint a farizeus: hálát adok neked Uram, hogy nem vagyok olyan, mint más emberek, vagy úgy-e, mint a tékozló fiú, ki könnyeborult szemmel nézte az atyai hajlékot, melybe nem mert belépni. Ha a szemedben ott van a tékozló fiú könnye, tagjaidban a rugódozás, ha lelkedből fájdalmasan tör elő: „*Atyám, nem vagyok méltó, hogy a te fiadnak neveztessem !*” (Lk 15,21), akkor, kijön hozzád az Atya a házból, átölel téged könnyes, sápadt, nyomorult koldusát e bűnös posványos életnek, lecsókolja ajkadról a bocsánatot kérő szót, szelíd szeretettel betuszkol hajlékába: jöjj, ülj le asztalom mellé, mert minden kész.

Kedves Testvérem! Az Úr szolgálja kopog szíved ajtaján. Kezemben itt a meghívó. Nevedre van címezve. A mennyei gazda üzeni: jöjj, minden kész, csak téged várlak!
Ámen.

Ima:

Úr Jézus Krisztus, drága Megváltónk! Hogyan illenénk mi be a Te vendégségedbe? Arany utcáján a mennyei Jeruzsálemnek hogyan tudna járni a mi lábunk, ami csak poros úthoz van szokva. Hol nincs semmi kín és fájdalom, hogyan tudnánk bemenni mi, nyomorult betegek, kiknek vagy a szemét, vagy az élet gyökerét, a szívét rontotta meg a bűn. Hogyan mehetnénk mi be az örök ragyogásba, mikor mi a sötétség gyermekei vagyunk, mikor mi mindig Tőled elmenekülünk és nem Hozzád menekülünk. Hogy lehetnénk mi méltók a Te országodra?

Urunk, úgy ahogy most vagyunk, könnyes szemmel, szívünk roncsaival, tele bűnnel, kinnal és halállal, fedezz be minket szent menyasszonyi ruháddal és úgy ültess oda asztalodhoz és mi csendesen húzódunk meg asztalodnál, mert tudjuk, hogy kegyelem minden. Kegyelem az is, hogy ott lehetünk és ha morzsákat kapunk asztalodról, kegyelem Tetőled.

Ámen.